

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

KAAG EN BRAASSEM

Secretariaat: Liset van Steenbrugge
secretariaat@asd-kaagenbraassem.nl
www.adviesraadkaagenbraassem.nl

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Kaag en Braassem
Betreft: Advies (concept)Prestatieafspraken tussen de gemeente Kaag en Braassem en de woningcorporaties

Document: Prestatieafspraken
Datum: 8 oktober 2024

Geacht College,

Op 2 oktober is een adviesaanvraag van het College van B&W verzonden naar de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) van de Gemeente Kaag en Braassem. Graag wil de ASD aan dit verzoek voldoen. Dit met inachtneming van de korte termijn (het advies moet uiterlijk op 10 oktober worden ingediend) en de wat ongebruikelijke weg van de adviesaanvraag (via een mail van de Adviseur Maatschappelijk Ontwikkeling van de Gemeente Kaag en Braassem).

Het advies vindt plaats op basis van de Regeling Adviesraad Sociaal Domein. Op voorhand wordt aangegeven, dat de ASD ervan uitgaat, dat naar aanleiding van dit advies rekening wordt gehouden met de inhoud van artikel 4 Adviesrecht, lid 4 en 5 van voornoemde regeling.

Samenvatting van de bevindingen

Het komt voor, dat ideeën, voorstellen en beloftes te mooi lijken om waar te zijn. Vaak blijkt dit dan ook het geval te zijn.

In de concept-prestatieafspraken staat een reeks van afspraken, welke getuigt van een grote ambitie -door partijen uitgesproken- die veel goede ideeën met zich meedraagt. Echter, indien deze ideeën worden vastgelegd als een harde productieafpraak dient te worden afgewogen of deze afspraken ook haalbaar en toetsbaar zijn. De ASD is verheugd over de ambities, maar is van mening dat deze eerder als 'ideaal' of 'wens' moeten worden beschouwd.

'Tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren' (cit. Van W. Elsschot) lijkt van toepassing op de voorgenomen stappen, die in de verschillende onderdelen van de productieafspraken worden benoemd.

De ASD richt zich in dit advies voornamelijk op haar kerntaak als adviesorgaan in het sociaal domein, derhalve op het thema 'wonen en zorg'. Tevens zullen daar waar dit in de andere thema's aan de orde komt ook de sociale aspecten, die daarbinnen worden aangestipt aan de orde komen in dit advies.

Algemene bevindingen

Ten aanzien van het thema 'Duurzaamheid' geeft de 'stip op de horizon' een wenselijke situatie weer t.a.v. het energieverbruik in de volgende jaren. Het tussendoel is conform het Klimaatakkoord opgesteld, doch de ambities blijven redelijk vaag. De afspraken worden geduid in termen als 'stellen nadere planning op', komen tot 'opstellen van wijkuitvoeringsplannen' en het "toetsen van plannen voor verduurzaming'. Dit lijkt niet echt concreet: ook het 'bekijken van de gevolgen van het afschaffen van de salderingsregeling' lijkt wat vrijblijvend.

Ten aanzien van het thema 'Betaalbaarheid' is de wens om een tweehurenbeleid verder te ontwikkelen een goede zaak. Hoe dit moet is nog een zaak van verder onderzoek. Een planning van huurwoningen in het middensegment ontbreekt vooralsnog.

Het thema 'Leefbaarheid' raakt aan het sociaal domein. De 'stip aan de horizon', is een mooie wens, waarin geen ruimte is voor verpaupering en een sociale samenleving tot stand wordt gebracht, die een veilige en gezonde leefomgeving borgt. Het aanvliegen van deze gewenste ontwikkeling vergt echter méér dan het behalen van 'een 7 scoren op leefbaarheidsindicatoren'. Wijkgericht werken vergt aandacht voor opbouwwerk, cohesiebevordering en preventie in de wijken. Community building, gericht op het verbeteren van samenhang en samenwerking vergt een actieve bemoeienis van de lokale partners en lijkt wat in tegenspraak met de functie van 'regiegemeente', die in de visie van de Gemeente Kaag en Braassem wordt voorgestaan.

Ook de vergroening van tuinen is weliswaar een mooi streven, maar dient in samenhang te worden gezien met (openbaar)groen in de wijk. Een veelgehoorde klacht binnen de nieuwbouwwijken die de laatste jaren zijn ontstaan is, dat er nauwelijks ruimte is voor plantsoenen en parken. Dit in tegenstelling tot gemeenten om ons heen (zoals Leiderdorp, Lisse, Sassenheim, Leiden)

Dat woningzoekenden binnen een jaar een woning kunnen vinden, zoals genoemd in het thema 'Beschikbaarheid' is een wens, die door de ASD nadrukkelijk wordt onderschreven. Doch als we de feiten onder ogen zien, lijkt dit een (te) grote opgave. Immers, in 2023 waren 34.700 actief zoekenden binnen Holland-Rijnland (en 146.100 ingeschreven als woningzoekende) en werden slechts 3.943 woningen verdeeld.

Als we dit vertalen naar de Gemeente Kaag en Braassem gaat het om 6.188 ingeschreven woningzoekenden, waarvan 975 actief zoeken en er in 2023 zo'n 296 woningzoekenden inderdaad een woning hebben kunnen bemachtigen. De gemiddelde inschrijfduur is 75 maanden, zeg ruim 6 jaar.

Bevindingen t.a.v. het thema 'Wonen en Zorg'

Over de samenhang tussen wonen en zorg ontbreekt zoals weergegeven een woonzorganalyse en een woonzorgvisie. Het voornemen is deze op te stellen en op basis daarvan nadere stappen te zetten. In 2026 zou de visie door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld, zodat in deze in de 'kaartschijf 2027' afspraken kunnen worden gemaakt. Een plan voor doorstroming van senioren wordt opgepakt in 2025. Hoognodig, blijkens de resultaten van een recent onderzoek van Eigen Huis in 237 gemeenten. De score van de Gemeente Kaag en Braassem: op plaats 233 !¹

In de Omgevingsvisie van de Gemeente Kaag en Braassem is ook aandacht besteed aan wat genoemd wordt 'bijzondere aandachtsgroepen'. Dit zijn er nogal wat: onderscheiden worden

¹ Zie in de bijlage 'Onderzoek Ouderenbeleid per gemeente', Vereniging Eigen Huis

arbeidsmigranten, asielzoekers, inwoners met ernstige psychische problemen, (licht)verstandelijk gehandicapten, een 'tussen wal en schip'-groep (?), dak- en thuislozen, ex-gedetineerden en statushouders.

Het lijkt erop, dat voor ieder van deze doelgroepen een aparte woonsituatie moet worden ontwikkeld. De ASD is van mening, dat dit niet aan de orde is. Niet de redenen, die ten grondslag liggen aan het gegeven of iemand tot een 'bijzondere aandachtsgroep' behoort is leidraad. Centraal staat de woning die nodig is: bijna al deze 'bijzondere' woningzoekers zijn op zoek naar een passende, kleine en toegankelijke woning. Ongeveer 80 % van alle ingeschreven woningzoekers in Holland-Rijnland bestaat uit één- of tweepersoonshuishoudens. Er is een grote behoefte aan dit type woningen waarin het niet uitmaakt of het jongeren ('starters'), ouderen ('landers') of mensen uit bijzondere doelgroepen zijn.

Een apart probleem blijken de scootmobielen: de term 'scootmobielstallingsbeleid' is een welhaast literaire vondst om een probleem aan te duiden. De oplossing lijkt eenvoudig: een toegankelijke berging, die beschikt over een stopcontact.

Voorstel voor verbetering

Resumerend komt de ASD met de volgende adviezen:

a) **Stip op de horizon:**

De opzet van de per thema geformuleerde 'stip op de horizon' is een goede aanpak om met elkaar af te spreken wat er moet gebeuren, welke aanpak er wordt gekozen en wanneer dit gaat gebeuren. In de huidige vorm echter blijft dit steken in goede bedoelingen. Immers, daar waar de horizon verschuift door vertragingen in het beleid, kostenstijgingen in de bouw, stroperige procedures, vervuilde bouwgrond, vleurmuizen en ontbrekende infrastructuur, verdwijnt ook de stip van de horizon. Daarom heeft een herziening in concrete termen, met minder ambitie maar meer realiteitszin de voorkeur van de ASD;

b) **Bouwprognose:**

In de concept-prestatieafspraken ontbreken concrete getallen van het aantal te realiseren woningen in de komende jaren. In vorige versies van de prestatieafspraken zijn deze steeds bijgevoegd, zodat duidelijk is welke woningen waar en wanneer worden toegevoegd. Op die manier wordt de voortgang in beeld gebracht. Het advies is deze toe te voegen;

c) **Bindende afspraken**

Bij de term 'afpraak' wordt verondersteld, dat deze gemaakt wordt om ook na te komen. De ASD mist in dezen de gevolgen, die het niet realiseren van een afspraak met zich meebrengen. Indien wordt vastgelegd welke gevolgen dit heeft kan de vrijblijvendheid, die spreekt uit het huidige concept, worden opgeheven.

Tot slot

Met dit advies wil de ASD een bijdrage leveren aan de voortgang van de realisatie van een goed woningbeleid binnen de Gemeente Kaag en Braassem. In de voortgang van het traject wil de ASD dan ook op de hoogte worden gehouden van de mate waarin het advies in de besluitvorming is benut.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem,

Danielle van Scheppingen
Voorzitter

Liset van Steenbrugge
Secretaris

Bijlage

Vereniging Eigen Huis Onderzoek ouderenbeleid per gemeente / augustus 2024 (gemeenten met 50 respondenten of meer)

